

Nuorten Osasto

Minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa

ORJAN TARINA

Kirj. Annie Ruissalo.

(Jatkoa edell. n:oon.)

Oli kesäkuun alkupuoli. Luonto oli täydessä kauneudessaan. Linnut hirttelivät lehdissä, hyönteiset surisivat ilmassa ja kukkien tuoksua oli kaikkialla. Kauan odotettu kesä oli siis vihdoinkin saapunut. Kesä oli tervetullut kaikille ja erittäinkin köyhille.

Metsänvartijat olivat tavallisilla kiertomatkollaan metsässä. Täyttäkseen kunnollisesti tehtävänsä, täytyi heidän pitää tarkasti huolta, ettei kukaan saanut ottaa puita metsästä ominilpuksensa. Puiden varasteleminen oli vartijoista huolimatta tavallista, sillä suurin osa kylän väkeä oli maantonta ja kun heillä ei ollut rahaa, millä puita ostaa, täytyi heidän turvautua pikku varastelemaan. Mutta olivatko he varkaita, jos ottivat muutamia risuja metsistä? Eivät olleet. — Vaan metsänomistajat olivat niitä, sillä he olivat metsät kansalta ryöstäneet ja he siis olivat pahempia kuin pikkuvarkaat — he olivat rosvoja. Vaikka katkennella oksia ja kaatuneita puita lahosi metsissä niin paljon, että koko kylän väki olisi niillä voinut asuntonsa lämmitellä, niin metsänvartijoilla oli määräys ampua jokaista vetsänvarasta.

Osselkien kylässä Venäjällä on paljon raajarikkoja. He ovat metsänvarkaita, jotta vartijat ovat ampuvat haulkolla, herrojensa määräästen mukaan. Ei ole annettu määräystä tappaa, vaan säilyttää ja siksi vartijat ampuvat "varkaita" säärin. Usein on näin raajarikkoja ammuttu jäännyt metsään yöksi ja paletunut kuoliivaksi. Vaikka "laki" on näin kova metsänvarkaille, ovat varkaudet tavallisia, kuin muuta keinoa ei ole köyhillä puiden saantia.

Olin kävelyllä ja satuin kulkemaan kylän syrjäpuolella. Ilma oli tyyni ja ainoastaan muutamia pilvenhatta-roita oli taivaalla. Hyönteisiä surisi ilma sakeana. Venäjällä on eräs hyvin myrkyllinen hyönteissaji, joiden purema paisuttaa ihon ja tuottaa kovaa kipua. Huomaamattani olin kävellyt paroonin Jerofikon kartanon kohdalle. Kuulin itua ja valitusta lehden takaa ja pysähdin kuuntelemaan. Hetken kuluttua näin metsänvartijan tulevan ja raahaavan perässään erästä raajarikkoon vanhusta. Hän oli yksi niistä raajarikoista ammuttuja metsänvarkaita. Vanhus oli noin kahdeksankymmen-vuotias, tuikeva ja kiihtunut.

"Teidän korkeutenne," sanoi vartija verannalla loikkovan paroonin luotuttuaan, "tapasta tämän Vasiljeffin varastamassa puita, joten katsoin parhaaksi saattaa hänet teidän ylläsiytenne tuomittavaksi."

"Jaha, kuka mones kerta tämä onkaan jo, kun sinut on tavattu varastamasta? Sinun tulee saada ansaittu rangaistukseksi." — Parooni kutsui pari puistossa olevaa renkää luokseen. "Tämä ole on niin painostava ja yksitoikkoista, että ei ole paremmaksi pieni huvi. Ottakaa tuo Ivan Vasiljeff ja kastakaa hänet tiikkisä (tiikkisä sanottan orjan kalamia lammittoita) ja tuokaa hänet sitten tänne ja sitokaa hänet tuohon pylväkseen, jossa orjia ennen ruoskittiin."

Vanhus vapisi ja itkien rukoili armaa. Hän muisti orjuusajan, jolloin häntä oli tuossa samassa pylvässä niin monta kertaa ruoskittu. "Armaa, herra, armaa!" hän huusi, vaan turhaan. Parooni loikkoi ja lähtyi mukavassa nojatuolissaan ja nauroi Ivanin hätärukoille. "Opetetaankin sinut kerran varastamaan!" Rengit raahasivat vanhuksen lammittoille; kuului valittava hätähuuto ja vanhus heitettiin veteen. Renkien raaka nauru oli vanhuksen huutoon ainoa vastaus. — He olivat kruununkartanon kurjistamia ja raistamia ihmishylkyjä, joita valtio luovuttaa palvelukseen pientä palkkaa vastaan. — He nostivat vanhuksen vedestä, riisuiivat hänen yltään paltariekaleen ja sitoivat hänet pylväkseen. Vanhus-parka oli jo melkein tunnoton sidotaisissa. Purevat, myrkylliset hyönteiset hyökkäsivät vanhuksen paljaaseen, märkään ihoon. Hänen ruumiinsa oli aivan mustana niistä ja veri juoksi virtana niiden puremista. Hän vaipui tiedottomana pylvään juurelle, eikä edes tiennyt, milloin hä-

net siltä päästettiin. — Se oli näyte, jota en ikinä voi unhottaa. En olti koskaan uskonut noin rakkaita ihmisiä löytyvän, joka saattaisi rääkkäätä avutonta vanhusta.

On uskottu, että kun Aleksander II vapautti kansan orjuudesta, että sen jälkeen on Venäjällä vallinnut täydellinen vapaus kaikkialla. Se on kuitenkin erehdys. — Ajalla, josta Kerron, oli Venäjän kansa vielä yhtä raskaan orjuuden ikeen alla, kuin entisen kahleorjuuden ajallakin. Tällaisia tapahtumia ei luettu raakuudeksi kansan keskuudessa; he eivät tieneet paremmasta, elvähä osanneet vaatia parempaa. Paljon entisiä orjia oli heidän joukossaan. He eivät voineet vielä lapsiinsa kasvat-
taa muuta kuin orjan hengen. Kansaa ei kuin orja ja pelkäsi herrojaansa kuin orja, vaikka he olivat nimellisesti vapaita, eivät he tunteet itseään siksi.

Kun vanhus ei heti vironnut, tönkäsi parooni häntä kepillä ja karjasi: "Nouse ylös, renkin raato!" Karjaisuus saattoi vanhuksen tajutaansa ja hän nousi, puki paltariekaleen ylleen ja lähti saavaansa nojaten laahustamaan, itkien ja valittaen, kotiinsa. — Sanoin kotiinsa. — Hänen kotiinsa oli vain maan sisään kaivettu kuoppa.

Venäjällä ovat maantiet paljon leveämmät kuin Suomessa. Maantien vierukset ovat hyvin leveät ja molempinpuolin tietä on aita. Kaikki tämä maa kuuluu valtiolle. Kuten jo enemminkin olen sanonut, on Venäjällä paljon kansaa, joka ei omista jalkaakaan maata. Silloin kun he ovat nuoria ja työhön kykeneviä, löytyy aina jonkunlaisia elämisen keinoja. Mies ja vaimo voivat päästä muonamiehiksi kartanoon. Se ei ole helppoa. Perhe lisääntyy, vaan muonaa ei heru yhtään enempää. Työpäivät ovat tavattoman pitkät. Vaimot saavat olla päiväkaudet lehmänavetassa ja miehet hevostöissä. Työ on raskasta ja ruoka huonoa. Perhe voi olla koolla vain yön aikana. Lapset saavat nääntyä hoidon puutteessa. Ei ilonpäivän pilkahdustakaan satu heidän synkkään elämänsä. Raakoja komentoja ja ainaista alistumista, tottelemista, eikä vastaan uskalla sanoa, sillä mihin joutuisi silloin perhe? — Täytyy kärsiä, lohduuttelevat puoliset toisiaan. — Kärsiä, se on ainoa mitä nämä orjat jälkikäteen osaavat ajatella. Tämä ainalnen kärsiminen saattaa niin monet heistä ennenalkaiseen hautaan. Kun lapset pääsevät vähän suuremmiksi, joutuvat he lähtemään kukin mallimalle, mikä minnekin. "Onhan elämä nyt helpompaa, kun lapset ovat suuret," päättelivät puoliset. Voivathan he vielä muutaman vuoden olla muonamiehinä — mutta ottaa sitten? Sitteen heidät ajetaan pois talosta eikä monella heillä ole mihin päänsä kallistaa. Tällaiset, pitkiin, raskaita päiviä töihin kykenemättömät vanhuksat sitten kaivatvat kuoppia maantien varrelle, valtion maalle, joihin asetutvat asumaan. He kaivatvat kuopan niin maan sisälle, että kattoikin muodostuu samasta. Asunto vuorataan savella, kivistä tehdään tulisija ja "asunto" on valmis. Kuopan suu ei saa olla tiellepään, sillä se näyttäisi ohikulkijoista pahasti. Ovessa oleva lasiruutu täyttää ikkunan teittävää. "Huone" on hyvin lämmin, etteivät sen asukkaat paljon puita tarvitsekaan; ainoastaan pientä kiertämistä varten he risuja varastelevat. Elinkeinoja kuoppien asukkailla tavallisesti on kerjuu ja joskus sattuvat saamaan parempioisilta jotain annosta, että jotenkin pääsevät päivittäin päivään.

Ivan Vasiljeff pääsi vihdoon maakuoppaansa, jossa oli vaimonsa kanssa asunut jo monta vuotta. Vaino vapisi jo vanhuttaan; hän oli jo lähes kahdeksankymmenen vuotias. Hän oli jo melkein sokea, nähdäkseen jotakin täytyi hänen tarkastaa hyvin läheltä ja koettaa käsin ollakseen varma jostakin. Vaikka he olivat vanhoja, olivat he keskenään onnellisia. He olivat oppineet toisiaan lohduuttelemaan suruissa ja murheissa elämän pitkinä kärsimysten aikoina. Olin saannut Ivania kuoppaansa. Oli aivan liikuttavaa nähdä, kuinka vaimonsa otti hänet vastaan. Vaino huomasi, ettei Ivanilla ollut risutaakkaa selässään ja hän arvasi, miten ukon oli käynyt. "Oleko taaskin joutunut Ilesniekan (metsänvartijan) kynsiin?" Ivanin leuka värähti. "En ainoas-

taan Ilesniekan, vaan paroonin kynsiin!" Vaino kosketteli Ivania käsiin: "Hän oli vihällä tappaa minut." "Sinua ja varjele, vai hänen kynsiin?" "Mutta miksi on paitasi märkä ja alvan hajallaan?"

"He ottivat minut kiinni ja kastolivat tiikkisä, sitoivat pylväkseen ja antolivat hyönteisten purra. Heräsin vasta paroonin karjuntaan."

Vaino alkoi itkää ja valittaa sitä raakuutta, jota he saavat osakseen. "Mutta älä itke, Dunjan, olenhan minä vielä hengissä," ihdutti Ivan. Menin sisälle vanhusten "asuntoon", lohduuttaakseni heitä. Hulusin kuulla heidän kokemuksiaan elämästä ja nähdä kerran sisällä noita maantienvarsilla olevia kuoppia.

(Jatk.)

TOMIN ÄITI

Kirj. Henry Goodman. Suomentos. (Jatk. edell. n:roon)

Mary päätti mennä työhön hyvin varhain seuraavana aamuna kun Bob vielä nukkui ja viedä pojan mukanaan. Hän kyllä tiesi mitä siitä seuraisi, mutta hän päätti ottaa vastaan miä hyvänsä, kun hän vain sai pidätettyä poikasen pois isänsä saatavista. Aamupuolella yötä hän vasta nukahti hetken ja heräsi aamuhamarässä vilun puistatukseen. Hän peuketui kiireesti ja hiipi viereiseen huoneeseen, jossa Tom nukkui. — Vuode oli tyhjä ja Tom oli poissa. Hän katsoi miehensä vuoteelle; hänkin oli poissa. Mitä hänen nyt piti tehdä? Hän juoksi kadulle; siellä ei ollut ketään. Kapakatkin olivat vielä kiinni. Mihin he olivat menneet. Bob oli ottanut pojan mukaansa estäkkeen hänen viemästä häntä, kuten oli illalla aikonut. Hän istoi portaille ja mietti ja hänen väsyneissä aivoissaan syntyi toivon kipinä. Ehkä Bob ei tekisikään enää pojalle pahaa. Ehkä he palaavat kotiin, kun tietävät hänen olevan siellä poissa. Näin uskoen hän lähti työhön.

Sinä päivänä hänen oli mentävä siivoamaan lääkäri Crantherin työhuoneita. Lääkäri oli aina hyvin ystävällinen ja tervehti nykyin iloisesti häntä. "No, miten poikanne nyt jaksaa, Mrs. Connel. Hän varmaan on aika suuri mies jo."

Mary olisi halunnut kertoa tohtorille koko elämänsä surullisen tarinan, vaan tunsin tohtorin olevan liian etäisen ja vieraan, eikä hän siis voinut puhua mitään. Samalla soitti joku potilas ovikelloa ja Mary alkoi jatkaa työntekoa.

Hetken kuluttua potilas poistui. Mary huomasi että mies oli vielä nuori, joskin näytti vanhukselta; hänen huulensa vahtelivat ja kädet kouristuivat hermostuneesti hänen tahtomattaan. Kun mies poistui, tuli lääkäri vastaanottohuoneeseen, jota Mary siivosi ja kysyi: "Huomasitteko tuota miesparkaa, Mrs Connel? Oh, mikä säälittävä ihmishylky! Hän ei voi enää elää kauan, hän on nauttinut opiumia jo niin kauan."

Pelko ja hätä täytti Maryn mielen; lääkäriin puhe viritti hänen vapisi. Hän joudutti työtänsä mitään puhumatta, päästäkseen pian kotiin. Hänen täytyi pian nähdä poikansa, hänen täytyi päästä pois Bobin luota, vaikka Bob Tom tuollaisena harmaana, kurjana hylkynä? Kun hän lähti

kotiinsa, olivat hänen kasvonsa valkoset pelosta ja jännityksestä ja silmät helkkuivat kuin tuliset hiilet.

Portaille päästyään hän koetti siivuuttaa naapurinsa Mrs Brownin, sanomatta muuta kuin: hyvä iltaa.

"Hyvää iltaa," vastasi Mrs. Brown, "minulla on uutisia teille. Teidän poikanne on varas."

"Mitä!" huudahti Mary.

"Niin, hän on varas, hän varasti minun herätyskelloni. Näin itse hänen tulevan huoneestani."

Mary ei ehtinyt kuuntelemaan enempää, hän riensi vlös portaita asuntoonsa. Hirvittävät, epäselvät ajatukset kuohuivat hänen mielessään, hän ei voinut ajatella selvästi ja järkevasti. Kun hän avasi oven, kompastui hän oven suussa, lattialla makaavaan Tomiin. Mary kantoi pojan ikkunan luokse ja virvotti häntä. Kun poika virkosi, kysyi Mary häneltä: "Tom, kuka antoi sinulle huumausainetta. Otitko sinä Mrs Brownin kellon?" Maryn ääni vapisi mielessään kuohuvasta raivosta, niin, että poika pelkäsi häntä ja alkoi itkemään. "Isä möi kellon. Hän pakotti minut hakemaan sen Mrs Brownin huoneesta, hän uhkasi ltvöä minut kuoliaaksi, jos en tottele."

Maryn huulet puristuivat tiukasti yhteen ja silmät leimusiivat kuin villin eläimen. Tom seurasi äitinsä liikkeitä uskaltamatta puhua mitään. Mary käveli kaapille ja otti jonkun esineen sen laatikosta ja tarkasteli sitä ikään kuin unissäkävelijä. Ikäänkuin jonkun salaisen voiman pakottamana hän hiipi hitaasti makuuhuoneeseen, jossa Bob nukkui opiumin huumauksessa. Hän käveli Bobin luokse, painoi revolverin hänen ohimoonsa ja laukasi.

KEVÄN TULLEN.

Kirjottanut Saimi W.

Kevään tullen mieleni mun halaa kauan synnyinsuduille, sinne missä läti armas, mua kaihoinlein muisteleo.

Siellä pienen virran luona, on mun armas kotini. Mun sinne muistot aina viepi ja kaihon tunteet lapsuuden.

Siellä vetiin lapsuusvuodet loiten ja hyppien. Siellä myöskin ensikerran kohtasin mä ystävän.

Kera armaan ystäväni, olotho kevään tuloo. Eneksten suloutta, uneksen vain onnea.

— Keväästä tullikin syksy, Myrskytuulet puhalsi. Silloin kirkas onneni taivas tummiin pilviin vajosi.

— Vaan vielä selkeo tumma taivas, ja onnen aurlako pilkottaa. — Kerran matkani mä suuntaan takasin sinne pohjolaan.

Hyve ei ole siinä että pysyy erillään paheesta, vaan siinä ettei halua sitä. Tottelevaisuus on olevinaan alistuvaisuutta, aivan niinkuin poliisin pelko on olevinaan rebellisyttä.

Parhaiten kasvatettuja lapsia ovat ne, jotka ovat nähneet vanhempansa semmoisina kuin he ovat. Tekopyhyys ei ole vanhempien ensimmäinen velvollisuus.

Toiminta on ainoa tie voittoon

Säädyllisyys on säädyttömyyden vaitiofon sopimus.